

Akujärven kyläyhdistys ry

KYLÄSUUNNITELMA

2015-2020

24.9.2015

Tervetuloa kylään!

KYLÄSUUNNITELMA

Akujärven kyläyhdistyksen ry:n olemassa olevaa kyläsuunnitelmaa vuodelta 1998 on päivitetty Ideat kehiin –Inarin kylien esiselvityshankkeen aikana yhteistyössä kyläyhdistyksen ja kylän asukkaiden kesken. Kyläsuunnitelman aloituspalaveri pidettiin Akujärvellä 9.9.2015 kyläyhdistyksen hallituksen kokouksen yhteydessä. Ideat kehiin esiselvityshanke järjesti avoimen kylätapaamisen 24.9.2015 vanhan koulun asuntolan kerhuhuoneella. Tilaisuuden tavoitteena oli saada aikaan keskustelua kyläläisten kesken. Tilaisuudessa oli pieni, mutta aktiivinen joukko, joka sai aikaiseksi kylän kärkihankesuunnitelman. Osa kyläläisistä oli laittanut oman kannanottonsa ja esityksensä suljetun facebook -ryhmän kautta sekä sähköpostitse. Kyläläisten tuotettua materiaalia ja suunnitelmia on kirjattu tähän kyläsuunnitelmaan.

Ideat kehiin -esiselvityshanke on Inarin kunnan elinkeinon kehittäjän Elinkeinot & kehitys Nordica hallinnoima hanke, jonka rahoittajana toimii Leader Pohjoisin Lappi. Esiselvityshankkeen toiminta-aikana (15.7–31.12.2015) selvitetään Inarin kylien kehittämis- ja investointitarpeet.

KYLÄN NYKYTILA

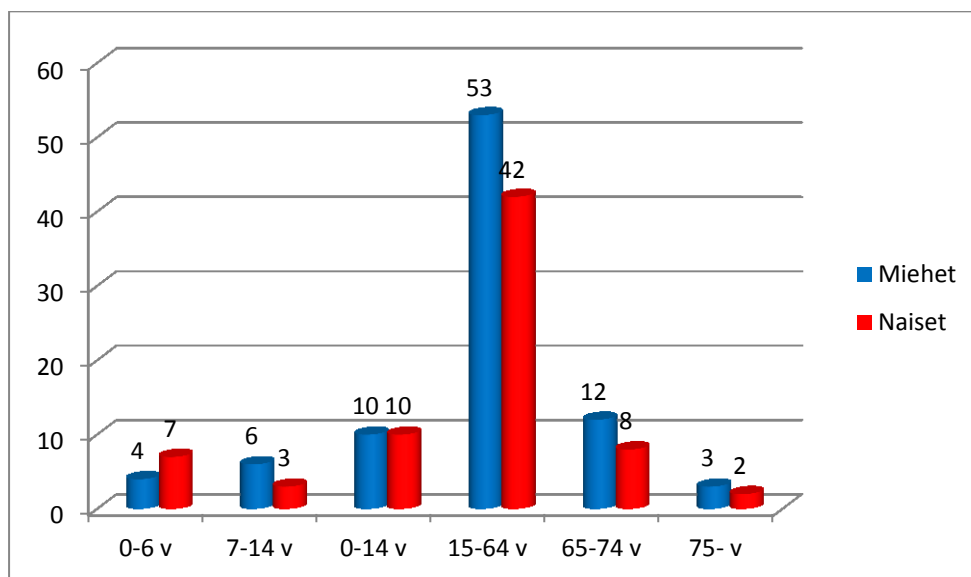
Akujärvi sijaitsee Lapin läänissä Inarin kunnassa Ivalosta kuusi kilometriä itään päin vanhan Petsamontien varrella, Rajajoosepintien risteyksessä. Kylän sijainti on ihanteellisen matkan päässä Ivalon kuntakeskuksesta, jossa julkiset palvelut sijaitsevat. Asutus on pääsääntöisesti muodostunut kahden järven ympärille ja pääteitten varteen laajalle alueelle, joka suuntaan. Akujärven kylässä on vuosikymmenien aikana asukasluku kasvanut uusien muuttajien myötä. Positiivista on, että myynnissä olevat talot ovat hyvin menneet kaupaksi, myös uudisrakentamista on ollut tähän päivään asti ja näin uusia lapsiperheitä on saatu kyläämme. Kesämökkiasutusta on järviemme ympärillä jonkin verran. Luonto on Akujärvellä lähellä ja metsään voi poiketa lähes mistä kohdasta tahansa.

Palvelut sijaitsevat Ivalon kuntakeskuksessa, jonne matkaa kertyy 6-10 km:ä riippuen kyläläisen asuinpaikasta. Kylän koulu on lakkautettu 1.8.2003, joten lapset käyvät koulua Ivalossa, jossa sijaitsee ala- ja yläaste sekä lukio.

Posti jaetaan maanantaista perjantaihin kyläläisten omiin postilaatikoihin ja sunnuntaina posti jaetaan vanhan koulun risteyksessä olevaan yhteisjakelulaatikkoon. Samassa yhteydessä on myös lasin, paperin ja metallin keräilypiste. Tähän yhteyteen kaivattaisiin myös hyötyjätepistettä, johon voisi lajitella kartonki- ja pahvijätettä. Kirjastoauto kulkee kylällä torstaisin. Kylän alueella liikkuminen kävellen, polkupyörällä tai potkukelkalla tapahtuu melko turvattoman ja vilkkaasti liikennöidyn tieosuuden penkereellä. Ivaloon mentäessä on käytettävä tienpengertä Pikku-Petsamoon asti, josta alkaa kevyenliikenteenväylä Ivaloon.

Kylässämme on muuten hyvä asua ja elää, jopa viettää hyviä eläkepäiviä, koska ulkoilumahdollisuudet ovat talvella ja kesällä loistavat kauniissa rauhallisessa ympäristössä. Väestöpohjan kasvu ja muualta muuttaneiden myötä on kylälle tullut paljon eri ammattikuntaan kuuluvia asukkaita. Pääosin kylämme työväestöstä käyvät työssä Ivalossa, muutama saa toimeentulonsa Saariselältä, jonne matkaa tulee 40 km.

Kylän asukasluku on viimeisten vuosien aikana ollut nousussa. Viimeisin saatavissa oleva Lapin liiton tilastotietojen mukaan Akujärvellä oli asukkaita vuoden 2013 lopussa 140 henkilöä, niistä alle 15-vuotiaita 40 henkilöä ja yli 65-vuotiaita 25 henkilöä.

Kuvio 1. Akujärven väkiluku 31.12.2013, Lapin liitto

AKUJÄRVEN KYLÄLLÄ ” HISTORIAN HAVINAA”

Kylässämme on paljon historiallisia muistoja jotka liittyvät sota-aikaan. 1940-luvulla saksalaisilla oli tukikohta "kankaalla" ja vielä -50-luvulla oli sota-ajan muistoja laajasti näillä seuduilla. Tämän päivän kyläyhteisössä ne eivät näy, vaikkakin ovat vielä sodanaikaisten henkilöiden muistoissa. Kylämme väki on joutunut evakkoon 1943 ja palattuaan takaisin kaikki oli hävitetty. Kylästä löytyy vielä henkilöitä, jotka ovat kokeneet sodan kauheet. Silloinen kylänväki sai elantonsa kalastuksesta ja metsästyksestä ja pienimuotoisesta karjainhoidosta.

KYLÄYHDISTYKSEN TOIMINTA

Akujärven kyläyhdistys toimii aktiivisesti ja järjestää asukkaille useita kertoja vuodessa kokoontumisia Ulkuniemen lintutornin laavulla. Kyläyhdistyksellä on Akujärven vanhan koulun asuntolarakennuksessa huone, jossa kyläläiset voivat kokoontua. Tiloissa järjestetään myös Inarin kunnan kansalaisopiston kursseja. Kyläyhdistys on järjestänyt siivoustalkoita sekä pilkkikilpailut mahdollisuuksien mukaan. Akujärven kyläyhdistyksellä on facebookki sivut "Akujärvi kylä" ja yhdistys pyrkii tiedottamaan tapahtumista facebookissa, paikallislehti Inarilaisen yhdistyspalstalla sekä kylällä olevassa ilmoitustaulussa.

Akujärven kyläyhdistys on rekisteröitynyt toimintaansa 1998. Sitä ennen vuodesta -95 toimintaa tehtiin Akujärven kylätoimikuntana, ei rekisteröitynä yhdistyksenä. Tällöin vuonna 1995 kylätoimikunta oli huolissaan vedennoston aiheuttamista turvelautoista ja muun kasviston lisääntymisestä kyläjärvessämme. Ympäristökeskukselle esitettiin tarkemmat suunnitelmat Alemman Akujärven virkistysalueeseen, jotka sittemmin hyväksyttiin. Paikalle kunnostettiin uimaranta, pukukopit, wc, kota/laavu ja lintutorni. Samana vuonna 1998 osallistuimme "hakupäälle hanke" toimintaan Inarissa. Tällöin kyläyhdistys palkkasi pitkäaikaistyöttömän, joka toimi koululla päivähoitajakodinhoitajan tehtävissä sekä iltapäivähoitajana. Rahoitus hankkeeseen saatiin yhdistelmätuesta, kunnalta ja valtiolta. Vuonna 2000 on tehty esitys kunnalle kevyen liikenteen väylästä Pikku-petsamosta Akujärvelle sekä katetusta linja-autopysäkillä. Esitykset eivät ole edenneet käytäntöön asti.

Kyläyhdistys rahoittaa toimintansa vuokraamalla kerhuhuonetta kansalasiopistolle, joka järjestää kylällä erilaista kurssitoimintaa. Pienimuotoista varainhankintaa syntyy jokavuotisten pilkkikisojen osallistumismaksujen myötä sekä kylätapahtumissa, jossa on järjestetty buffet tarjoilua sekä arpojen myyntiä. Jäsenmaksua kyläyhdistys ei peri jäseniltä.

AKUJÄRVEN KYLÄN SWOT- ANALYYSI

Kyläyhdistyksen laatiman nykytila-analyysin sekä avoimen kylätyöpajatyöskentelyn tuotosten yhteenvedona laadittiin nelikenttäanalyysi josta on nähtävissä kyläalueen haasteet ja mahdollisuudet kyläläisten näkemänä. Keskeinen huolenaihe oli kyläläisten aktivoiminen yhdistystoimintaan, sillä aktiivijäseniä on hyvin vähän.

<p style="text-align: center;">KYLÄN HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • kevyenliikenteen väylä • ei katettua bussipysäkkiä • ei toimivaa kokoontumistilaa • leikkipuisto puuttuu • kylän ilmettä tulisi parantaa 	<p style="text-align: center;">KYLÄN VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • kylällä katuvalot • kunnallistekniikka • virkistyskäyttö; Ulkuniemen laavu + lintutorni ja uimaranta • Salmenniemen kota • kaksi kalaista järveä ylä- ja alempi Akujärvi, joissa on puhdas vesistö.
<p style="text-align: center;">KYLÄN MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> • kelkkareitti Ivaloon ja Ivalojoelle • paras paikka rivitalolle (lapsiperheet) • kylätalon myötä lisää aktiiveja mummosta vaariin • leikki- ja liikuntakentän myötä harrastusmahdollisuudet paranevat 	<p style="text-align: center;">KYLÄN UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähän aktiiveja toiminnassa • nuoria ei kiinnosta • yksityisiä maanomistajia • ei saada uusia asukkaita

Kuvio 2. Akujärven kylän SWOT -analyysi, kyläläisten näkemänä

TAVOITTEET

Toiminta-ajatuksena ja tavoiteasetteluilla on kyläyhdistyksen toiminnan ohella kylän elävöittäminen, Akujärven ja lähikylien asukkaiden hyvinvoinnin lisääminen. Esitetyt toimenpiteet toteutuessaan lisäävät myös kylän matkailuarvoa. Toimenpide-ehdotuksilla saisimme vanhan Akujärven koulun alueesta uudelleen kylän sydämen. Haasteellista on se, että vanhan koulun maa-alueen omistaa yksityinen taho.

Kunnossapidettyä pururataa ei ole, eikä lapsille ole leikkikenttää. Näitä varten on aina lähdettävä pois Akujärven kylältä, jotta pääsee esimerkiksi lasten kanssa viettämään liikunnallista vapaa-aikaa. Ivalon alueella on vapaa-ajanliikuntaan muutama kunnossapidetty reitti: Mukanperän kävelyreitti, Jänkkävaaran pururata, Rajavartioston hiihtolatu ja Törmäsen luontopolku Mulkuvaaraan.

Koulun alueella voisi harrastaa ja viettää vapaa-aikaa, toki huomioiden vuokra-asuntojen asukkaiden yksityisyys. Verkkoyhteyksien varmuus ja kevyenliikenteenväylä toisi Akujärven kylän lähemmäksi kuntakeskusta. Monipuoliset virkistys- ja harrastusmahdollisuudet lisäävät kylän houkuttavuutta. Sekä kiinteiden- että vapaa-ajan asuntojen määrä nousisi.

Lapsiperheiden huomioiminen pitäisi jo kylässä asuvat perheet jatkossakin akujärveläisinä ja houkuttelisi uusia lapsiperheitä kylälle. Akujärvi nostaisi myös profiiliaan kunnan kylien joukossa. Akujärvellä on potentiaalisia liikuntakohteiden käyttäjiä kaikissa ikäryhmissä ja näin ollen kylästä tulisi aktiivinen liikuntapaikka. Tavoitteellisilla toimenpiteillä Akujärven kylä elävöityy; Akujärvi – houkutteleva, liikkuva kylä. Mahdollistaisi Uukuniemen lintutornin aktiivisemmän käytön kun esim. ivalolaiset voisivat kuntoillessaan käydä lintutornilla.

Ivalosta päin tuleva liikenne on hyvin vilkasta, koska kylämme sijaitsee Nellimön ja Murmanskin tien varrella. Akujärveltä on 46 km. Rajajooseppiin. Veskonien satamaan mennessä ohitetaan Akujärvi myös Keväjärven kylään mennään Nellimin tietä. Kevyenliikenteen väylä lisäisi alueella asuvien ja liikkevein liikenneturvallisuutta.

Tielläliikkuja on paljon ja tosiasia on, että nopeusrajoituksia ei noudateta ja liikenne on ajoittain jopa pelottavaa. Talvi- kunnossapidon aikaan kävelijät eivät pääse lumipenkkojen vuoksi pientareelle, joten ajorata kapenee entisestään. Kevyenliikenteenväylä palvelisi kaikenikäisten liikkumista. Lasten ja nuorten liikkuminen muuttuisi turvalliseksi, kun ei tarvitsisi ajaa maantien kapealla reunustalla. Samoin ikääntyvien lähiliikkuminen helpottuisi. Kevyenliikenteenväylä mahdollistaisi työmatkat tai vapaa-aikaliikunnan kotoa käsin kävelen tai pyöräillen.

TOIMENPITEET

Tavoitteista on muodostettu toimenpiteitä, joille mietitään aikataulu ja toteuttamistaho. Toimenpidesuunnitelmia on työstetty koko kylän avoimessa tulevaisuustyöpajassa 24.9.2015 sekä kyläyhdistyksen hallituksen toimesta. Tähän on myös kirjattu kirjallisena esityksenä tulleet ideat kyläläisiltä.

1. Akujärven retkeilyreitti

Vanha, Akujärven koulun pururata lähti koulun pihasta Piinaskoppajärville. Tuon reitin voisi kunnostaa Mukanperänreitin kaltaiseksi kuntoilureitiksi. Virkistysreitti voisi olla kesällä kävely- ja pyöräilykäytössä, talvella hiihtolatuina. Reitin houkuttavuutta lisäisi laavun rakentaminen reitin varrelle. Laavulla voisi levähtää, pitää evästaukoa ja nauttia ympäröivästä luonnosta ja hiljaisuudesta. Reitin varrella voisi olla opaskylttejä, jotka kertovat ympäröivästä maastosta, kasvillisuudesta ja eläinlajeista. Myös Akujärven alueen ja puretun koulun historiasta tulisi laatia opaskyltti. Luontoon kohdistuva kulutus saadaan minimoitua keskittämällä toiminnot merkityille alueille. Piinaskoppajärville suuntaavan pururatalenkin ohella voisi miettiä maastomuodoiltaan haastavampaa reittiä Tuhkavaaraan. Tuhkavaara on kuitenkin osin yksityisomistuksessa.

2. Vanhan Akujärven koulun piha-alue liikunta- ja leikkikentäksi

Akujärven vanhan koulun asuntolarakennus on vuokra-asuntolina. Puretun koulurakennuksen ja vanhan koulun urheilukenttänä toiminut piha-alue on ollut toiminnallisesti vähäisellä käytöllä.

Piha-alueella on käytetty Inarinjärven jousiampujaseuran harjoitusradana. Jatkossakin olisi hyvä, että jousiampujat saisivat harjoitella pihalla. Harjoitusradan voisi erottaa selkeästi omaksi alueekseen, jotta jousiampujilla säilyisi mahdollisuus harjoitella keskeytyksittä. Pihan pinta-ala on suhteellisen suuri ja jousiammuntaluon alueen lisäksi aluetta voisi hyödyntää muissakin liikunnallisissa harrastemahdollisuuksissa. Puretun koulun kohdalle, Nellimintien laitaan, voisi rakentaa lasten leikkikentän, jotta erityisesti Akujärven, Keväjärven ja Veskonien lapsiperheet voisivat sitä hyödyntää. Nykyisin alueelta on lähdettävä Ivaloon leikkikentälle.

Leikkikentän ja jousiammuntaradan väliin mahtuisi eri-ikäisten ulkokuntosali, jossa voisi kehittää kestävyyttä ja lihaskuntoa. Retkeilyreitien kiertäjät (ensimmäinen kohta) voisivat halutessaan lämmitellä ennen reitin kiertämistä. Ulkokuntosalilla voisi olla esim. rekkejä, penkkejä ja muita kiinteitä välinteitä. Ulkokuntosalilla harjoittelu voisi perustua liikkujan omaan painoon, ettei irrallisia painoja voisi ilkeivallalla hajottaa tai ettei niitä varastettaisi. Piha-alueella on vuokra-asuntoja. Jotta heille ei aiheudu häiriöitä pihan liikuntakäytöstä, tulisi piha- ja liikunta-alueen väliin rakentaa maisemaan sopiva aita.

➤ [Inarin kylän esiselvityshankkeen toimenpide-ehdotus](#)

Edellä mainitut toimenpide-ehdotukset entisen koulun piha-alueen monipuoliseen virkistyskäyttöön ovat hyviä ja monipuolisia. Haasteellisinta niiden toteuttamisessa on, että koulun alueen omista yksityinen maanomistaja (Test Word). Hankkeesta ollaan oltu yhteydessä maa-alueen omistajan edustajaan (varatoimitusjohtajaan) sähköpostitse 20.10.2015. Piha-alueelle on suunnitteilla uuskäyttöä tulevaisuudessa, mutta mitään tarkempaa suunnitelmaa tai aikataulua ei ole sen osalta. Omistajan puolelta piha-alueella voi käyttää kyläyhdistyksen eri tapahtumiin, mutta mitään isompia rakennelmia sinne ei voi rakentaa. Voisiko esitetyt toimenpiteet toteuttaa jossain muualla kyläyhteisössä? Mistä voisi tehdä ”kylän sydämen”? Onko joku yksityinen maanomistaja joka haluaisi tarjota pientä maa-alueella kyläyhdistyksen käyttöön vanhan koulun läheisyydestä?

3. Hyötyjätepiste

Vanhan koulun risteyksessä on akujärveläisten viikonloppupostien yhteisjakelulaatikko, ilmoitustaulu sekä paperin, lasin ja metallin keräilypiste. Näiden keräyspisteiden lisäksi kylälle kaivataan hyötyjätepistettä, johon voi lajitella kartonki- ja pahvijätettä.

➤ Inarin kylien esiselvityshankkeen toimenpide-ehdotus

Hankeesta on selvitetty kartonki- ja pahvijätteen keräysmahdollisuutta Akujärven osalta. Yhteydenotot Labecon toimitusjohtaja Aikio, sähköpostitse 23.10.2015 sekä Suomen pakkauskierrätys RINKI OY/Patana, puhelimitse 23.10.2015. Vuoden alusta 2016 pakkausmateriaalin keräys siirtyy RINKI OY:lle ja heidän mukaan keräyspisteet tulevat olemaan kyläyhteisöissä joiden henkilölukumäärä on yli 500 hlo. Näin ollen Akujärven kylällä ei olisi kartonki- ja pahvin keräystä tulevaisuudessakaan. Ainoa mahdollisuus on, että Inarin kunta maksaa erillisen kustannuksen keräilystä RINKI OY:lle.

4. Valokuitukaapeli Akujärvelle

Nykypäivän tietoyhteiskunnassa on tarpeen saada kaikille kuntalaisille samanarvoiset mahdollisuudet nopeaan, varmaan tietoliikennepalveluun. Ivalossa valokuitukaapeli on jo saatavilla, myös joissain kuntakeskusta ympäröivissä kylissä. Valokuituliittymä lisää myös kiinteistön arvoa siinä missä vesiliittymäkin. Valokuituliittymä voisi toimia kylälle muuttoa harkitseville houkuttavana tekijänä.

5. Kevyenliikenteenväylä Pikku-Petsamosta Akujärvelle

Tällä hetkellä kevyenliikenteenväylä on rakennettu Ivalosta Pikku-Petsamoon asti. Katuvalot ulottuvat Musikan talon kohdalle, Akujärvellä katuvalot alkavat Sirjolan talon kohdalta ja jatkuvat Rajajoosepin tiellä kylän reunaan asti. Ehdotetaan kevyenliikenteenväylän jatkamista Pikku-Petsamosta Akujärvelle Rajajoosepin risteykseen ja siitä Rajajoosepin tietä reunustaen Akujärven kylän itälaitaan asti. Niille osuuksille, joissa katuvalaistusta ei vielä ole, tulisi saada katuvalot turvallisuuden lisäämiseksi.

Kevyenliikenteenväylän rakentaminen on perusteltua Nellimintien ja Rajajoosepintien vilkkaan liikenteen perusteella. Tieosuudella liikkuu Akujärvi-Veskonieniemi-Keväjärvi alueen ja Nellimin asukkaita ja alueella työskenteleviä sekä Rajajoosepissa työskenteleviä henkilöitä. Vakituisen asutuksen lisäksi alueella liikkuu mökkeilijöitä ja matkailijoita, metsästäjiä, marjastajia ja retkeilijöitä. Nellim on kehittänyt omaa profiiliansa matkailukohteena ja myös se lisää liikennettä Nellimintiellä.

AKUJÄRVEN KYLÄN KÄRKIHANKE

Akujärven kyläyhdistyksen kärkihankkeeksi muodostui neljän katollisten postilaatikkorivistöjen rakentaminen kylälle, viikonloppupostilaatikko vanhan koulun pihalle sekä kahdelle bussipysäkille katokset; Rajajoosepin tienristeykseen ja toinen kylällä.

Ideat kehiin- Inarin kylien esiselvityshankkeen tavoitteena on suunnitella kylien viihtyisyyttä lisäävien pienten investointikohteiden toteuttamista sekä työstää investointitarpeista yhteinen kärkihankeraportti. Kärkihankkeita jatkotyösetään lokamarraskuun aikana Ideat kehiin – esiselvityshankkeen toimesta yhteistyössä kyläyhdistyksen- sekä päätyöryhmä-jäsenten kanssa. Päätyöryhmän jäseniä ovat; Inarin kunnan tekninen johtaja, Inarin kylien neuvoston nimeämä jäsen, hankkeen hallinnoija sekä kaksi hanketyöntekijää. Tekninen asiantuntija tekee tarvittavat asiakirjat kuten rakennuspiirustukset, kustannusarvion, lupa-asiat. Hankekoordinaattori kirjoittaa yhden yhteisen Inarin kylien kärkihankeraportin toimenpideohjelmineen, joka sisältää yhden kyläkohtaisen kärkihankkeen.

Akujärvellä 1.11.2015 Akujärven kyläyhdistys ry:n hallituksen hyväksymänä.

Ritva Hilrvelä
kyläyhdistyksen puheenjohtaja

Reija Väisänen
kyläyhdistyksen sihteeri